

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. semirnice, zahvale, poslanice, oglasi desarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj po 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nerazpisana pisma se ne sprejemajo in rokavski se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgi Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Nataniša Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poviškom v Trstu, ulica Giorgi Galatti števe 20.

Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Državni zbor.

(Izvirno.)

DUNAJ 11. Plenarna seja zbornice, ki se je začela danes popoldne, je trajala pozno v noč. Nadaljevala se je razprava o drugem branju proračunskega provizorija, in je zbornični predsednik izrazil upanje, da bo razprava o proračunskem provizoriju končana do četrta.

Jutri se bo vršila konferenca zborničnih senijorjev, ki bo določila, kaj naj vse še pride na predbožični zbornični program.

V debati o proračunskem provizoriju jo govorilo sedem govornikov, med njimi tudi dalmatinski poslanec dr. Čingrija, ki se je izkazal odlični govornik. V svojem vseskozi stvarnem govoru se je ozrl tudi na slovenske narodne težnje. Ko je končal, so mu z večih strani zelo živahno častitali.

Nato se je prekinila razprava o proračunskem provizoriju in nadaljevala debata o Körnerjevem nujnem predlogu v zadevi zapostavljanja čeških sodnikov.

Ko se je prekinila razprava tudi o tem predmetu, so podali nemško-nacionalni poslanec Langenhahn in tovariši interpelecijo na domobranskega ministra Georgija, v kateri navajajo brezprimerno dejstvo, po kateri avstrijska vlada sama podpira italijansko špijonažo v Avstriji, ker so v smislu te pogodbe italijanski finančni stražniki nameščeni v nekaterih avstrijskih obmejnih krajih, tako zlasti tudi v mestu Riva na Južnem Tirolskem, ki je že par let sem urejeno kakor obmejna trdnjava.

Italijanska finančna straža je organizirana strogo po vojaško in ima po svojem reglementu dolžnost, da poroča italijanskim vojnim višjim oblastim vse, kar vidi in čuje zanimivega v vojaškem oziru. Avstrijska vlada torej zdrži tako v avstrijskih obmejnih trdnjavah privilegirano in informirano italijansko špijontvo.

Interpelacija je zbudila v zbornici velikansko pozornost. Interpelantje so zahtevali takojšnjega odgovora od domobranskega ministra Georgija.

Italijanska pravna fakulteta v Pragi?

DUNAJ 11. Glavni predmet, o katerem se je zelo živahno razpravljalo danes v zbornici, je vprašanje italijanske pravne fakultete. Vlada se je začela popolnoma resno baviti z načrtom, da se namesti italijanska pravna fakulteta v Pragi in je že začela tožadavna pogajanja s Čehi. Italijanom ta načrt ni nič kaj simpatičen.

Ce pride italijanska pravna fakulteta v Prago, bo Praga največje vseučiliško mesto na svetu, ker bo imelo pet visokih šol.

Z druge strani pa se zadržuje, da bi bili Jugoslovani pripravljeni sprejeti kompromis, po katerem bi se italijanska pravna fakulteta namestila v Kopru. Pogajanja se baje prične že jutri.

Proračunski odsek ima jutri popoldne sejo, v kateri se bo bavil s fakultetnim vprašanjem. Nemški „Nationalverband“ najbrž ne bo obstruiral predloge, pač pa pričakuje obstrukcije od posl. Malika in poslancev hrvatskoslovenskega kluba. Če pride do obstrukcije, zaključil načelnik odseka sejo in odsek ne bo več zboroval pred božičem.

DUNAJ 11. Včeraj je sprejel cesar v avdienci min. predsednika grofa Stürgkha, ki mu je poročal o političnem položaju posebno z ozirom na vprašanje italijanske pravne fakultete.

DUNAJ 11. (Izv.) V popoldanskih urah se je vlada ponovno obrnila na češke parlamentarne voditelje in je povpraševala, kako stališče bi zavzeli napram nameščenju italijanske pravne fakultete v Pragi. Ker ni bil navzoč načelnik češkega mestnega kluba, posl. dr. Fiedler, je sklical klubov podnačelnik posl. Udržal za jutri popoldne ob 2. sejo parlamentarne komisije češkega enotnega kluba, v kateri bo češka parlamentarna delegacija zavzela svoje oficijelno stališče napram temu vprašanju.

Iz krogov čeških poslancev je izvedel naš poročevalec, da vlada med Čehi mnenje, da nikakor ne gre, da bi se smela vlada ali kaka stranka terorizirati po Nemcih, ki so proti temu, da bi se ustanovila italijanska pravna fakulteta na Dunaju. Ravno narobe, slovanskim narodom mora biti ležeče na tem, da se varuje mednarodni značaj državnega stolnega mesta, in zato je treba zahtevati, da se ustanovi italijanska pravna fakulteta, če se že ustanovi, pred vsem na Dunaju, od katerega imajo vsi avstrijski narodi enake pravice.

Češki poslanci izjavljajo, da so pa za slučaj, ako bi se pokazala absolutna nemogućnost, da bi se ustanovila italijanska pravna fakulteta na Dunaju, da bi se torej nikakor ne mogla rešiti stvar v smislu sedanje vladne predloge, v principu zato, da se namesti italijanska pravna fakulteta v Pragi, ter poudarjajo, da Čehi nečesto biti taki kulturni barbarji, kakoršni so Nemci.

Poudarjajo pa Čehi obenem, da dobro vedo, da italijansko fakultetno vprašanje neposredno tangira slovenske interese, in da se čutijo dolžni, da nikakor ne pristanejo na to, da bi se to vprašanje rešilo brez Slovencev, ali pa celo proti volji Slovencev. Zato tudi smatrajo za umevno, da se zadržijo za primerne kompenzacije Slovcem na šolskem polju, ter naglašajo, da bodo oddali svoje glasove za slovenske pogoje.

Danes so se vršile v tej zadevi ponovne konference med Čehi in Slovenci in se bo o tej stvari razpravljalo tudi jutri v parlamentarni komisiji enotnega češkega kluba.

Z druge strani pa se poroča, da se je vlada že zaupno obrnila v Prago, da najame tamkaj prostore za italijansko pravno fakulteto, če pride do tega, da se namesti fakulteta v Pragi.

Načelnik proračunskega odseka posl. Korytovski je imel danes celo popoldne konference z voditelji strank v zadevi načrta, da bi se namestila italijanska pravna fakulteta v Pragi. Stališče Nemcev še ni popolnoma jasno. Govori se pa, da baje nameravajo nemški radikali obstruirati tudi proti predlogu, da se namesti italijanska pravna fakulteta v Pragi.

Italijansko dijaštvo se je baje izrazilo, da namestitev italijanske pravne fakultete v Pragi ne smatra za ugodno rešitev italijanskega fakultetnega vprašanja.

DUNAJ 11. Oficijelna korespondenca nemškega „Nationalverband“ javlja: Za nemški „Nationalverband“ je nameščenje italijanske pravne fakultete v Pragi indiskutabel. Sicer pa se pred božičem sploh ne da rešiti ta zadeva.

Uradniško vprašanje.

(Izvirno.)

DUNAJ 11. Pododsek odseka za državne nameščence, ki se bavi s časovnim napredovanjem državnih uradnikov, je imel danes sejo, katere se je udeležil minister notranjih zadev baron Heinold in cela vrsta sekcijških načelnikov. Vkljub nasprotovanju in protestom vladnih zastopnikov je pododsek sklenil priporočati v plenumu odseka za državne nameščence sledečo izpovedmo:

1. v skupini A (popolna visokošolska izobrazba) naj se doseže VIII. činovni razred po največ 13 letih, VII. pa po največ 20 letih;
2. v skupini B (srednja šola z visokošolskim kurzom in državnim izpitom) naj doseže VII. činovni razred po največ 24 letih;
3. skupina D (nižja srednja šola s strokovnim izpitom) naj se premesti v skupino C (absolvirana srednja šola);
4. skupina E (več nego ljudskošolska izobrazba) naj se premesti v skupino D;
5. v skupini E naj ostanejo le še na novo vstopivši certifikatisti in pogodbeni uradniki.

Napredovalni roki ostanejo isti, kakor v vladni predlogi.

DUNAJ 11. Pododsek je nadalje sklenil glede ostalih državnih nameščencev sledeče:

1. državnim nameščencem naj se zvišajo plačne stopinje za 70 do 100, oziroma 80 do 120 K;
2. poduradniškim kategorijam naj se dovolijo starostne doklade od 100 do 200 K;
3. vračunajo naj se provizorična službena leta do 5 let.

Vladni zastopniki so izjavili, da bi se stroški po predlogih pododseka zvišali za celih 11 milijonov kron, kar pa je za vlado absolutno nevprejemljivo.

Službena pragmatika in časovni avanzma sta torej za letos propadla.

Reorganizacija državnih železnic.

(Izvirno.)

DUNAJ 11. V današnji seji državnega železniškega sveta se je z ogromno večino 47 glasov proti 2 glasovoma sprejelo glede reorganizacije državnih železnic načelo, da je reorganizacija treba izvršiti v decentralizacijskem smislu.

Med drugimi se je tudi sprejela resolucija, da se v Ljubljani ustanovi novo železniško ravnateljstvo, in sprejel se je predlog člana Ivana Hribarja, da naj sprejme vlada v svojo lokalno predlogo tudi progo Ljubljana-Idrija-Sv. Lucija.

Delegacije.

(Izvirno.)

DUNAJ 11. Skupne delegacije se sestanejo dne 28. decembra t. m. in jim predloži skupna vlada štirimesečen proračunski provizorij.

Nekateri listi trdijo, da bodo v delegacijah še stari člani, kar pa je izključeno, ker jim je z razpustom državnega zbora prenehal tudi njihov delegacijski mandat.

Železničarsko vprašanje.

(Izvirno.)

DUNAJ 11. Predloga glede na zvišanje železničarskih prejemkov pride v petek, dne 15. t. m., pred plenum zbornice v razpravo in sklepanje ter bo torej rešena še pred božičem.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 11. Na dnevnem redu današnje seje je bil proračun ministerstva za poljedelstvo.

Sičinski srečno pobegnili.

LVOV 11. Maloruski dijaki so dobili preko Londona obvestilo, da je morilec bivšega gališkega namestnika grofa Potockega, Sičinski, o katerega senzacionalnem begu iz stanislavske kaznilnice se je toliko pisalo v časopisju, srečno dospel v New York, odkoder je odšel v Kanado.

Beg se je torej Sičinskemu posrečil popolnoma.

Zastupljivalec Hofrichter.

DUNAJ 11. (Izv.) Nadporočnik Hofrichter, ki se nahaja, kakor znano, vsled poskušenegega zastupljenja častnikov generalnega štaba v dosmrtni ječi, še vedno podarja svojo nedolžnost in skuša priti v dotiko z javnostjo.

Pred par dnevi je skušal podkupiti kaznilniškega stražnika, da bi oddal na pošto tajno pismo. Stražnik je celo stvar ovadil in Hofrichter je bil za svoj čin kaznovan z 21dnevno temnico.

Dr. Josip Frank ne kandidira.

ZAGREB 11. (Izv.) Dr. Josip Frank, znani voditelj hrvatske stranke prava, je odložil svojo kandidaturo v križevskem okraju, ki ga je zastopal nad 20 let. Kakor se zatrjuje, se hoče dr. Frank popolnoma umakniti iz političnega življenja.

Avstrija išče denarja na Francoskem.

DUNAJ 11. (Izv.) Šele sedaj se je izvedelo, zakaj svoj čas avstrijsko zunanje ministrstvo tako dolgo ni izreklo svojega soglasja o francosko-nemškem dogovoru glede Maroka. V stvari je bila v francoskem parlamentu podana celo interpelacija, in tedaj je francoski minister zunanjih zadev De Selves odgovoril, da se je izjava avstrijskega ministra zunanjih zadev grofa Aehrenthala zamudila za tako dolgo, ker je ministrski aparat v podonavski monarhiji zelo kompliciran.

Vzrok pa je bil, kakor se je izvedelo sedaj, popolnoma drug: avstrijska vlada se je namreč pogajala v Parizu za posojilo in ga je pod pritiskom svojega obotavljanja v maroški zadevi tudi dosegla. V najkrajšem času bodele namreč mesti Dunaj in Budimpešta dobili v Parizu po 500 milijonov kron posojila.

Dunaj potrebuje to posojilo za prevzete dunajskih parnih železnic v mestno režijo. Te železnice bodo potem tudi elektrizirali.

Grozna rodbinska tragedija.

KOLIN na Češkem, 11. V Hotěboru se je pred par tedni zastupile hčerka tamošnje železniškega postajenačelnika, višjega oficijala Šviha. Danes pa se je ta rodbinska drama doigrala še na strašnejši način.

Druga hčerka postajenačelnikova, Marija, je nenadoma potegnila v kolodvorski restavraciji revolver iz žepa in se ustrelila. Bila je takoj mrtva. V razburjenosti, ki se je polastila navzočih, je tretja hčerka, 19-letna Cecilija, neopazeno posegla po revolverju, ki je ležal kraj mrtve sestre. Prestrašeni gostje so takoj nato zaslišali drugi strel, in tudi Cecilija se je zgrudila mrtva na tla.

Domneva se, da je bil povod temu trojnemu samomoru kak neznan rodbinski dogodek.

Turčija.

SOLUN 11. Na železniški progi Solun-Skopje med Strumnico in Demir-Kapu je našel danes prožni čuvaj pred prihodom poštnega vlaka dve bombi z električnim spojem in ja je odstranil. V Bitolju je bila aretirana neka ženska, ki je nosila dve bombi.

Rima-Szombat 11. V bližnji vasi Nyustya je bil danes po noči tamošnji župnik Ivan Komoru od neznanih oseb umorjen in oropan. Uvedena je preiskava.

Bern 10. Umobolni 35-letni učitelj Flitsch v Mezzaselvi (Graubünden) je ustrelil svojega očeta, svojo mater in dve sestrji, ranih je smrtno tudi tretjo sestro in je potem usmrtil samega sebe.

Petrograd 10. Iz Kazana poročajo, da so se vsled izrednega tajanja ledu podrli stebri mostu na Volgi in je ledovje odneslo most. Okolu 200 delavcev, ki so v trenutku katastrofe šli čez most, je padlo v vodo.

Italijansko-turška vojna

Kako Italija grabi vojni plen.

V sledečem priobčujemo slučaj, ki prejasno kaže, kako malo rigorozna je Italija v svojih vojniških akcijah glede na — pravico in resnico.

Bilo je nekaj dni prej, predno je izbruhnila vojna med Italijo in Turčijo. V Trstu se je tedaj nahajala italijanska dvojamborska jadrenica „Sacra famiglia“, registrirana v Benetkah. Tržaški trdniki Greinitz in Emanuel Kraus ste vkrkali na to jadrenico večjo množino poljedelskih potrebščin, plugov, motik, lopat itd. Blago je bilo namenjeno v albansko luko Oboti za Skadar, in ni bilo med njim orožja.

Jadrenica je odplula iz Trsta, a medpotoma jo je zaletel močan jug, da se mu je morala umakniti v dubrovniško luko Gruž. Medtem ko se je mudila jadrenica v Gružu, je izbruhnila vojna med Italijo in Turčijo in vsled tega je šel jadrenični kapitan Giovanni Braumete vprašati italijanskega konzula, kaj mu je storiti. Ta mu je rekel, naj počaka direktiv iz Rima. Po treh dneh so tudi res prišle te direktive iz Rima: jadrenica naj se povrne v Trst!

„Sacra famiglia“ je res odplula iz Gruža v Trst, toda, ko je dospela do višine Rovinja, jo je zajela italijanska torpedovka št. 27 in odpeljala v Benetke, kjer se jadrenica nahaja še sedaj kot „vojni plen.“

Tržaški trdniki Greinitz in Kraus imata vsled tega izgube 28.000 K, in vrše se o tej zadevi dolgotrajna poganja med avstro-ogrskim in italijanskim vnanjim ministrom, ki pa še niso dovedla do nikakega uspeha.

Italijanska vlada trdi, da je imela polno pravico, da zaseže jadrenico, češ ker je ladja italijanska, je kot taka vozila blago za Turčijo in se je nahajala nad 10 milj od avstrijske obali, torej v internacionalnem morju. Zaprleba da je bila torej zakonita.

Ta „zakonitost“ pa se kaže v res čudni luči vsakomur, kdor ve, da posebno male jadrenice, ki vozijo iz Dalmacije v Trst, nikakor ne plovejo po 10 milj daleč od istrske obali, temveč k večjemu 4 ali 5 milj. Jadrenica je bila zaplenjena v našem morju, ne glede že na to, da je vozila le poljedelske potrebščine.

Naravnost čudno pa je, da je stvar ostala tako tajna! Naše oblasti molče, ker menda nočejo vznemirjati avstrijske „zaveznice“, in to vzlic temu ne, da je bila „Sacra famiglia“ zaplenjena v naših vodah, prav pred nosom naše vojne mornarice. v najbližji bližini naše vojne luke Pule, in to celo ob belem dnevu!

Kakor se pripoveduje, so zlasti naši mornarični krogi zelo razburjeni zaradi tega dogodka, in res se je treba čuditi naši vladi, da se tako malo briga za svobodno plovidbo po našem morju!

Dvajset let delovanja

„Tržaške posojiln. in hranilnice“.

(Dalje.)

Koliko bi se bilo rešilo našega življa gospodarsko, kakor tudi narodno-politično, še pred ustanovitvijo našega prepotrebnege zavoda, ako bi bili imeli naši ljudje isto oporo, kakoršna jim nudi sedaj naš zavod. Saj vendar vemo vsi, da narodi, ki so gospodarsko odvisni, tudi politično niso samostojni in tudi ne morejo biti, ker so vedno navezani na svoje upnike tujce.

Naš denarni zavod je bil v pravem pomenu besede pionir drugim slovanskim denarnim zavodom v Trstu, katerih imamo sedaj že 9 (štiri banke in pet posojilnic in hranilnic na zadrugi podlagi). Lahko bi mirno trdili: ako ne bi bilo našega zavoda v Trstu, najbrže še danes ne bi bilo tu sploh nobenega slovanskega denarnega zavoda.

Vodstvo našega zavoda je bilo vedno v najboljših in najspretnjših rokah, tako, da smemo s ponosom konstatirati, da naš zavod ni trpel nikake izgube v vseh 20 letih svojega obstanka, kajti prav redko se posreča kakemu denarnemu zavodu, da mu načeluje tako spretno in previdno načelnništvo in vodstvo.

Leta 1901 je kupila naša posojilnica na trgu Caserma stavbišče za K 320.000, kjer je začela graditi 1903 svojo lastno poslopje

...odni dom", kamor se je presel.
...iz ul. S. Francesco.

Ta stavba je stala nad K 1,316.00.
...svoti so vsebovani nakup zemljiš.
...nje in oprava v hotelu in kavarni. Kako.
...obsega hotel "Balkan" skoro polo-
...stavbe, vso stran ul. Geppa. V prvem
...stropju ima urade "Tržaška posojilnica",
...slavsko podporno društvo" in pa "Slo-
...ska čitalnica" svoje društvene prostore,
...arna in list "Edinost"; vse drugo so
...atna stanovanja.

Tu podajamo v številkah ves razvoj
našega zavoda, ki katerih je razvidno, da
je imel naš zavod v dvajsetih letih t. j.
(od 25/11 1890 pa do 25/11 1911) prometa
K 194,293.553. Ripomni moramo, da je to
čisti blagajnični promet, to je, da se je gori
označena svota vplačala oziroma izplačala
večinoma v malih svotah, v efektivnem de-
narju.

Te številke nam jasno govorijo, koliko
našega denarja je šlo v toliko in toliko
letih pred ustanovitvijo naše posojilnice v
tuje denarne zavode. Res je, žalibog, da se
tudi sedaj še ne poslužujejo vsi naši ljudje
izključno naših denarnih zavodov; posebno
lahko trdimo, da je še sedaj med vlogami
v tujih denarnih zavodih najmanj ena tre-
tjina denarja last naših ljudi, ki iz tega ali
onega neopravičenega vzroka nalagajo svoje
prihranke v tujih denarnih zavodih.

Naj tudi pri vlogah govorijo številke!
Vložilo se je v našem zavodu kakor hra-
nilne vloge tekom 20 let K 50,924,654,
dvignile pa so stranke kakor čiste hranilne
vloge brez obresti K 43,174,923. Prav im-
pozantne številke! Tu pripominjamo, kakor
že gori, da so se ti milijoni nabrali veči-
noma iz prihrankov naših širokih slojev v
mestu in po okolici, t. j. služabnikov, malih
trgovcev in obrtnikov, ker veliki trgovci
itak nalagajo, oziroma imajo svoj žiro-račun
pri raznih bankah.

Posojil je naš zavod dovolil in izplačal
v tej dobi K 21,635.812, dolžniki so pa vr-
nili posojil K 13,284.713. V teh številkah se
posebno zrcali, koliko dobrega je naš za-
vod storil raznim posojiljemalcem. Posoja-
valo se je večinoma le male svote, primerne
kreditu in potrebi naših ljudi. Ako še ome-
njamo, da je naš zavod imel primeroma
vedno — kakor ima tudi še sedaj — nizko
obrestno mero pri posojilih, in da se je
vedno kolikor le možno šlo na roko našim
ljudem, se bo še lažje umelo, koliko naših
ljudi bi bilo odvisnih od tujih denarnih za-
vodov, koliko bi jih bilo gospodarsko pro-
padlo vsled privatnega oduševstva, kar se je
pred ustanovitvijo našega prepotrebnege za-
voda dogajalo dan na dan.

Naš zavod pa ni bil vstanovljen za to,
da bi si koplili dobiček, ker s tem ne bi
dosegal svojega namena — ki je, da koli-
kor mogoče pomaga najširšim plastem na-
šega naroda ter podpira istotako tudi kul-
turne namene in razna društva. V dosegu
poslednjega cilja je razdelil in daroval od
vsakoletnega svojega dobička večje ali
manjše sote, po potrebi, da je povspeševal
gospodarske in kulturne težnje posamičnih
društev. (Zvršetak pride.)

Mestni svet tržaški.

(Seja dne 11. dec.)

Župan je otvoril sejo ob 7.30. Pred
prehodom na dnevni red je bil vsprejet
predlog svet. dr. Slavika, da se izroči
mestnemu odboru predlog glede upeljave
plina za Kontovej. Na to se je prešlo
na dnevni red. Nadaljuje razprava o pro-
ručunu za leta 1912, poglavje: lokalna po-
licija.

Župan dr. Valerio je naznanil, da
bo v kratkem predloženo mestnemu svetu
poročilo o predlogu dr. Wilfana glede
zvišanja pogrebniških taks za pogrebe I. in II.
razreda, ter predlogu svet. Cerniutza
glede poobčinjenja pogrebniških podjetij.

Svet. Mondo se spodbika nad
kioskom, za prodajanje sadja in zelenjave,
ki je postavljen na Rdečem trgu. Magistratni
referent je odgovoril, da se hoče s pomočjo
pokritih kioskov rešiti vprašanje pokritega
trga za zelenjavo.

Svet. dr. Puecher priporoča, da se
študira vprašanje centralnega trga.

Svet. dr. Pincherle, dokazuje v
daljšem govoru pogubne posledice alkoholi-
zma za prebivalstvo našega mesta, doka-
zuje s številkami, da se je konsum alkohola
od leta 1900 do 1910 povečal za 70%,
torej za mnogo več nego se je pomnožilo
prebivalstvo. Leta 1910 se je konsumiralo v
Trstu 204.008 hektolitrov vina, 100.000 hl.
piva in 5000 hl 100%, je enako 10.000 hl
50%, žganja. Ako se odšteje otroke, pride
na vsakega prebivalca 120 litrov vina, 70
litrov piva in 6 litrov žganja na leto. Go-
vornik povdarja, da je alkohol močan
povspeševatelj veneričnih in drugih bolezni
ter provzročitelj mnogih pretepov in krvavih
činov. Dosedaj se je storilo vse premalo za
pobijanje alkoholizma. Zato predlaga, da se
naroči higijenični komisiji, naj študira, kako
bi se dalo najvspešneje pobijati alkoholizem.
V ta namen naj se stavi v proračun svoto
1000 K.

Svet. Zanolli pravi, da so vse to
prazne besede in da vse govorenje o boju
proti alkoholizmu ne bo pomagalo nič, do-
kter se ne bo začelo sistematičnega pouče-
vanja ljudstva o pogubnih posledicah vži-

hola. — Govornik je mnenja,
da treba začeti tudi boj proti proda-
jalcem vina, tudi prodajalcem — vode!

Svet. dr. Puecher izjavlja, da bi on
vse glasoval za svoto 100.000 K v svrhu
pobijanja alkoholizma, za Pincherlov pred-
log, da se ne bo glasovalo, ker je smešno v
takem namenu določiti tako malo svoto. Po
govornikovem mnenju bi trebalo začeti pred
vsem boj proti lastnikom breznic, ki dajajo
pljače že pojanim ljudem.

Pri glasovanju je bil vi del pred-
loga svet. dr. Pincherle, da se na-
roči higijenični komisiji, naj študira vpra-
šanje glede poobčinjenja vseh vseh, drugi del, da se
v proračun znesek 1000 K za odškodnino.

Svet. dr. Puecher predlaga, da se
pozove vlado, naj zgodi v proračun
za delavce, kar je vsprejeto.

Svet. dr. Pertot izjavlja, da v
gornji okolici izvešči vsi Optičar, Pro-
in Bazovica, ni nič preskrbljeno za eno
požarja. Osobito velja to glede sv. Križa,
šteje preko 200 hiš in kjer naj bi se
gasilnice. Predlaga, da se stavi v proračun
svoto 300 v K namen nakupa gasilnice za sv.
Križ.

Svet. dr. D'Osmo je mnenja, da je
svota 300 K v ta namen premalo, ter pred-
laga naj se zadevo odstopi higijenični komi-
siji v študije.

Svet. dr. Pertot izjavlja, da vsprejema
predlog svet. dr. D'Osmo.

Svet. Sancin predlaga, naj bi se hi-
gijenična komisija bavila tudi z vrašanjem
odredb proti požaru v Škedenju. Pri glasov-
vanju sta bila vsprejeta toliko predlog dr.
Pertota, kolikor oni svet. Sancin.

Svet. dr. Pertot priporoča, naj
bi se v vaseh gornje okolice povečalo šte-
vilo luči.

Svet. Cerniutz priporoča, da bi se
tlakovalo ulice pri sv. Jakobu.

Svet. Miklavc priporoča neko cesto
pri sv. M. Magd.

Svet. dr. Pincherle predlaga, da
se otvori za občinstvo park pri vili Sar-
torio.

Mestni svet je dokončal poglavje o lo-
kalni policiji, nakar je župan ob 10-20 za-
ključil sejo.

Prihodnja seja drevi.

Volilna borba na Hrvaškem.

Zagreb 10. dec.

— C — Volilna borba je že v polnem
razvoju na vseh črtah. Zagrebški centralni
volilni odbor deluje s "polno paro". Tiskajo
se plakati, letaki, pamfleti — silkajo se
razne karikature. Agitatorji prihajajo in od-
hajajo. Volilni fond strank so že na pol
izpraznjeni. To vse se, vrši v naglici in
tišini. Računi se da vse stranke potro-
šijo skupno kakih 500.000 K v volilne
svrhe.

Uradni aparat je popolnoma zaposlen
in do veljave so prišli zopet — orožniki!
Na dnevnem redu so nasilstva uradnega
aparata — po znanih proslulih receptih iz
žalostne dobe Khuenove prokletega spo-
mina. Opozicijskim kandidatom se je
dnostavno prepovedujejo shodi, zasledujejo
jih orožniki in izganjajo s silo iz volilnih
okrajev.

Volitve bodo torej kaj "živahne" in
dan volitev utegne prinesiti mnoga presene-
čenja. Da si čitatelji "Edinosti" napravijo
približno sliko, prinašamo tu število kandi-
datov, postavljenih od posamičnih strank:
koalicija 61, pravaši 51, kmečka stranka
36, srbski "radikali" 14, socialisti 8, Osje-
čani 3, izven strank 2. Skupno nevladnih
kandidatur 175.

175 kandidatur torej je že razglašenih
po gori navedenih strankah. Koalicija po-
stavi še 5 kandidatur, a Tomašić 45. Vse-
skupno torej bo 225 kandidatur v 88
okrajih.

Eno pa je gotovo: da se je namreč
ban Tomašić prevaril v svojih računih.
Hrvatska je že preživela Khuen-
ove čase! Ti se ne povrnejo več. Ko-
likor huja bodo nasilstva, tem več število
volilcev odda svoj glas za — opo-
zicijo.

To že v protest proti uničevanju vo-
lilne svobode. Hrvatski volilci dokažejo —
temu se trdno nadejamo — da jih niti
nasilja in bajoneti ne plašijo!

Domače vesti.

**Razprava proti križkim ribičem
vsled obtožbe tržnega komisarja Boni-
faccija.** V soboto se je imela vršiti kazen-
ska razprava radi razžaljenja časti vsled
kazenske tožbe tržnega komisarja Bonifaccija
proti Martinu Košutu in drug. Kakor smo
svoj čas poročali, je omenjeni tržni komisar,
ki so ga križki ribiči obdolžili, da je po
krivici zaplenil popolnoma sveže sardele ter
da vkljub vsem protestom ni hotel dovoliti
dotičnim prodajalcem, da vzamejo ribe na-
zaj in si jih doma osolijo, dočim je dvema
izolonom dovolil, da sta zaplenjene ribe
vzela s seboj, potem, ko sta jokajočim se
prodajalcem vrgla vsaki po par kronic, —
vložil tožbo radi razžaljenja časti ne samo
proti ribičem, temveč tudi proti dr. u.
Rybaču, ki se je za njih zavzel in stvar na-
znanil magistratu.

O zahtevi, naj se dr. Rybač izroči, po-

slanska zbornica še ni sklepala. Vsled tega
se je imela v soboto vršiti razprava le proti
ribičem. Na razpravo pa je prišel tudi dr.
Rybač in opozoril, da se tudi proti ribičem ne
more še vršiti razprava, ker se mora prej
doznati, ali ima on nastopati kakor obtože-
rec, — ako ga posl. zbornica izroči, — ali
pa kakor priča, ako parlament izročitve ne
dovoli.

Sodnik je poskusil poravnavo. Obtoži-
telj, ki ga je zastopal odvetnik dr. Quar-
rantotto, je bil pripravljen v to in je le za-
hteval, naj obtoženci dajo primerno izjavo.
Dr. Rybač pa je izjavil, da bi obtoženci dali
tako izjavo le, ako bi se pokazalo, da je
bila njihova obdolžitev neopravičena. Vsa
stvar da je po krivdi Bonifaccijevi oziroma
magistratnih uradnikov, ki so to stvar spravi-
li potom laških listov v javnost, dobila
politično lice, radi česar naj se stvar le
javno in do konca razpravlja. Ribiči in on
(dr. Rybač) se ne vmikajo pred razpravo,
temveč želijo, da se priče zaslišijo.

Dr. Quarantotto je na to predlagal, naj
razprava vrši le proti ribičem; no, sod-
nik je sklenil, da se postopanje pretrga za
določen čas, dokler se ne izreče parlament
o zahtevani izročitvi dr. a. Rybača.

V zmoti, ker jih ne poznajo! Za-
grebški "Obzor" se bavi v svoji nedeljski
številkici na uvodnem mestu s stališčem
nemškega Nationalverbanda nasproti vpra-
šanju italijanske fakultete ter obsoja postop-
panje Nemcev proti temu postulat Italijanov,
oziroma proti vsaki kulturni zahtevi in po-
trebi nemških narodov. "Nemci so —
pravi "Obzor" — nepomirljivi sovražniki vsake
kulture, in to tudi tam, kjer po osnutju pred-
pogovov za to kulturo ni ogrožena nemška
narodnost".

Čista resnica. V principu se tudi mi
brezpogojno pridružujemo obsodbi, ki jo
piše "Obzor" o nasprotovanju Nemcev
proti kulturnim potrebam Italijanov. Ovi-
ranje kulturnega razvoja narodov je brutal-
nost, je barbarstvo — pa naj se že godi na
škodo Slovanov ali Italijanov.

Drugače pa sodimo o pričakovanju, ki
je izraženo "Obzor" v zaključku svojega
članka. Pametna in korektna izvajanja za-
ključuje s hudo zmoti.

Piše namreč:

"Ko gre za reciprociteto zagrebškega
vseučilišča za Avstrijo, jo odrekajo; če za-
htevamo južno-slovanskega vseučilišča se
nam tudi odreka. Istotako se odreka itali-
jansko vseučilišče istim Italijanom, ki so
pomagali tlačiti Slované na jugu monar-
hije. Nemci prijateljujejo z Italijani samo
dotlej, dokler jim ti pomagajo proti Slova-
nom, sicer pa jih odmečajo kakor cunje".

Do tu bi bilo prav, ali potem prihaja
zmota:

"Italijani opazijo gotovo sedaj
razliko med kulturnim umevanjem južnih
Slovanov in Nemcev nasproti italijanskim
visokoškolskim zahtevam. Južni Slovani ne
nasprotujejo načelno ustanovitvi italijanskega
vseučilišča. Nemci pa se protivijo načelno
vsaki ustanovitvi takega vseučilišča".

Tako "Obzor". Ni sicer izrecno rečeno,
vendar dobivamo po vsem tenorju te pa-
saže utis, kakor da bodo Italijani res "opa-
žali razliko" in da bodo v smislu tega
spoznanja izvajali logične posledice z revizi-
jo svojega postopanja nasproti Slovanom,
oziroma Nemcem. Če se temu nadeja, se
"Obzor" hudo moti. O prvi priliki ki se bo
nudila, za kak udarec po slovanskem
hrbtu in za udušenje kake slovanske pra-
vice, se Italijani — o tem naj bo "Obzor"
uverjen — pridružijo Nemcem. In to bodi
povedano tudi na adresu bratov Čehov.

V zmoti so, ker naravi naših Italijanov
ne poznajo!

Poučen shod v sv. Križu. Pišejo nam
od tam:

Kmetijska družba je priredila minolo
nedeljo pri nas poučen shod. Gosp. Goričar,
vinarski asistent, je predaval o trtnih na-
sadih in o vzrokih zakaj ne vsevajo. Vzroka
nevspeha bi bila: vedno sadenje in
sejanje na isto mesto; glivica plesnivjaka, ki
se lotuje novega nasada. Stari vinograd
naj se jeseni prekoplje in stare korenike
naj se žge. S tem se uničijo glivice zaje-
davke.

Pri nasadih je paziti na zdrave trte,
iste je podkopati v vlažnem pesku — tako,
da pridete dve očesi pod zemljo — in
vse korenike morajo biti se zemljo pokrite.

Pred zasajenjem se spodnje korenike
odrežajo do 20 cm, srednje do 15 in zgorn-
nje se odstranijo, ker želimo da se spodnje
korenike globoko zarasejo. Podkopajmo
tako, da pride prvo oko pod zemljo — in
na mladcu — je pustiti samo eno oko.
Prvo leto se ne gnoji, potem pa le se
stari gnoj. Gnoj naj se ne dotika ne
korenin, ne debla. G. govornik je še po-
ljudno predaval o vrenju, pretakanju in či-
ščenju vinskih sodov.

Križani so z zanimanjem sledili temu
poučenemu predavanju. G. Kamuščič, tajnik
družbe, je navzočim poljasnil ustanovitve go-
spodarskih svetov.

V gospodarski svet so bili voljeni: gg.:
Košuta Ivan Sv. Križ št. 6, Tence Andrej
Sv. Križ št. 148, Košuta Valentin Sv. Križ
št. 51, Sedmak Franc Sv. Križ št. 165 Tence
Matija Sv. Križ št. 144.

Novih udov se je priglasilo 18 in pla-
čalo takoj 12 članov. Križani štejejo danes
62 članov.

To je že lepo število, ki se s časom
se pomnoži. Tudi so redni plačevalci: Ba-
zovci, Padričani in Gropadci vzgleduje se
na Križanih in ne ostajajte zadnji med oko-
ličani!

Predavanje prof. dr. Ilesiča. Naš
simpatični ljubljanski predavatelj profesor
dr. Ilesič nam je v soboto predaval v "Nar-
domu" o morju v slovanskih pesmih. Ker
sobota ni ravno primeren dan za predava-
nja, je bila udeležba sicer častna — bilo je
prisotnih 150—200 oseb — toda še vedno
nezadostna. G. predavatelj nam je prečital
bisere iz naše pesniške literature, ki ima za
predmet morje. Čital nam je pesni Prešerna,
Gregorčiča, Ketteja in drugih ter nam pre-
dočeval predstave in ideje, ki se porajajo v
pesniških srečih pri pogledu na večno lepo
in brezkončno Morje, ki je prava slika na-
šega življenja.

Najlepše je pač občutil poezijo na-
šega morja prerano umrli Dragotin
Kette:

O Adrij, kako naj te objame pogled
moj?

Tako vzklika pesnik stoječ na pomolu
sv. Karla in motreč "devico Adrij".

To in še mnogo lepega nam je pove-
dal gospod predavatelj, iz čigar izvajanj je
zvenela topla ljubezen do našega morja,
do naše slovanske Adrije, ki jo ljubimo
vsi....

**Odbor slovanske mladine za Ciril-
Metodov plov** ima danes ob 9. uri zvečer
v gornjem prostoru restavracije "Balkan"
važno sejo, katere naj se vsi povabljeni
gospodje gotovo in točno vdeležijo.

Predavanje o draginji, ki jo je "Iz-
obraževalni odsek NDO" nameraval prirediti
minoli četrtek, se je moralo z ozirom na
premalo vdeležbo odpovedati. Predavanje
se bo vršilo v četrtek dne 14. t. m. v dru-
štvenih prostorih v ulici Sv. Frančiška št. 2.

**Odmevi s porotne razprave proti
kontrolorju Jugu.** Notar, g. dr. I. Kotnik
v Komnu nam je dopisal popravek našega
poročila o porotni razpravi proti Andreju
Jugu v "Edinosti" od 8. t. m. št. 340,
v smislu § 19 tiskovnega zakona, s katerim
hoče izpodbijati nekatere navedbe obtoženca
na razpravi, v svojo obrambo. Mi se ču-
dimo, da notar g. dr. Kotnik zahteva od
nas, naj popravimo nekaj, česar nismo trdili

mi, ki smo le poročali o teku razprave sploh
in brambe obtoženca posebej. Je-li to resnica
ali ne, za to nismo odgovorni. Odgovorni
smo le za resničnost poročila o teku raz-
prave. Gospod notar bi bil mogel na pod-
lagi § 19 tiskovnega zakona zahtevati k
večjemu to, da se popravi: "Ni res, da se
je na razpravi govorilo tako in tako". Ne-
more pa zahtevati, da mi popravimo nekaj,
česar nismo trdili. Ali v našem
slučaju bi tudi takega popravka ne mogli
sprejeti, ko ni dvoma, da se je obtoženec
na razpravi tako branil in da je torej naše
poročilo resnično. Omenjamo pa še, da
g. notar v svojem popravku zahteva, da
priobčimo stvari, dejstva, o katerih ni bilo
govora ne na razpravi, ne v našem poročilu.
Sicer pa: de mortuis nil nisi bene.

**Proslava 50 letnice Narodne čitalnice
v Ljubljani**, ki se bo slovno praznovala
v soboto 6. januarja 1912, torej na dan
Treh kraljev, bo največja zimsko-sezijska
prireditve v Ljubljani, ne samo po obsegu
programa, ampak tudi po udeležbi iz vse
Slovenije.

Vsa čitalnična in bralna, kakor narodno-
kulturna društva sploh bodo zastopana do-
polodne na slavnostnem zborovanju.

Popoldne bo v deželnem gledališču
slavnostna predstava s prologom, koncertom
Slov. Filharmonije itd., zvečer pa v vseh
prostorih "Narodnega doma" velikanski na-
rodni ples, ki otvori letošnjo predpustno dobo.

Zanimanje za to prireditve je že sedaj
splošno in videli bomo, da ne zmanj.

Iz Rocola. Otroški vrtec v Rocolu pri-
redi svojo običajno božičnico v nedeljo 17.
decembra točno ob 4. uri popoldne v
dvorani g. Skilana (Drežona) s sodelovanjem
polnoštevne godbe NDO (40 moži). Četudi
je ta veselica res le otroška, vendar ste
vabljeni vsi starši in prijatelji mladine, da
pokažete s svojim obiskom, da vam je pri
srcu vzgoja in napredek vaših otrok. Saj
ravno občinstvo najbolj vpliva na male pro-
izvajatelje ter jih navdušuje in vspodbuja.
S svojo udeležbo pokažete na najlepši način,
da hočete vselej in povsod pomagati na
trudopolnem delu na vzgajanju dece. Prav
prisrčno ste vabljeni tudi meščani, da ob
tej priliki obiščete ta kraj, ki je najbolj za-
nemaren in tržaški okolici. Čuvajmo naš
Rocol ter učimo otročiče one prave narodne
zavednosti, ki je tolik potrebna v boju proti
neizprosni sovražnosti.

Planincem. — Radovljiska podružnica
Slovenskega planinskega društva priredi dne
6. januarja 1912 na Bledu v "zdraviškem
domu" velik planinski ples z vojaško godbo,
na kar se tovariši planinci že v naprej
opozirajo!

Javna dražba na državni železnici.
Dne 14. t. m. ob 9. uri popoldne se bo
vršila v skladišču c. kr. državne železnice
pri Sv. Andreju javna dražba različnega ne-
dostavljenege blaga kakor: umetnega kame-
nja iz cementa, barhenda, dišav, masti iz
magarina in dr. Blago se odda najvišjemu
ponudniku proti takojšnemu plačilu in od-
vzetju. Natančnejša pojasnila daja skladiščni
uradnik istotam med uradnimi urami.

„Matica Slovenska“ opozarja in prosi, da bi ji p. n. gg. poverljivi nemudoma poslali imenike in udnino. Nadalje prosi vse lanske ude in vse tiste, ki šele mislijo stopiti v krog Maticarjev, naj se takoj prijavijo in pošljejo udnino. Drugi del Letopisa za 1911. leto, kjer izide imenik Maticinih udov, pojde te dni v tiskarno. Da bo imenik popoln, naj se oglasi takoj vsak, ki hoče biti kakor član Maticice v njem tiskan. Za 1. 1911 izide osem knjig in sicer: 1) Zbornik, 2) Knezova knjižnica (II. del romana „Brambovci“), 3) Zabavna knjižnica (s spisom Ks. Meška itd.), 4) Hrvatska knjižnica (roman „Tudjinac“), 5) Mencigerjevih zbranih spisov I. zvezek, 6) Slovanski jubileji in spomini, 7) Narodne pesmi in 8) Letopis za 1911. Vse knjige so že do malega gotove.

Zahvala. Podpisani odbor C. M. podružnice za Sv. Mar. Magd. Spod. in Zgor. se najljubše zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so pripomogli, da se je koncert na korist podružnice obnesel prav dobro v vsakem obziru. Posebno zahvalo pa izreka sl. pevskemu društvu „Slava“ za sodelovanje z ubranim in izbornim petjem ter onim dobrotnikom, ki so preplačali vstopnino ali darovali za kolo sreče. Srčna hvala vsem.

Odbor C. M. podružnice
za Sv. Mar. Magd. Zgor. in Spod.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne so ponovili na našem odru ob precej dobrem posetu „Gospodsinove“. Tempo je bil precej živahnejši, kakor pri premijeri, in ker tudi ni bilo onih dialektičnih študij, ki smo jih igrali pri premijeri, je bil uspeh znatno zadovoljivejši. Občinstvo je bilo dobro razpoloženo in zelo hvaležno za vsak dovtip; da so resnejši momenti šli mimo njega brez vtisa, je pač umljivo.

Zvečer je bila ponovitev „Valčekovega čara“.

Posebnega kaj nimamo pripomniti in če konstatiramo le, da so bili solisti dobro razpoloženi in da je tudi zbor v pevskem oziru bil trden, mislimo, da bi zadostovalo. Posebej naj le še rečemo, da je bila gđ. Hučeva zlasti v višjih legah izredno dobra in tudi v igri mnogo živahnejša, kakor sicer, in pa da so se g. Panyju nekatere točke posrečile prav lepo. Gđ. Kreševičeva je pela ulogo komorkinje. Izpovedka se ji je poznalo nekoliko, da ima prvič večjo ulogo, no, pozneje pa se je opogumila in pokazala prav lep glasovni material, ki ob primerni izobrazbi obeta prav lepe uspehe.

Zboru moškemu, bi priporočali, da se nekoliko bolj zamisli v ulogo — častnikov, kajti ob takem nastopu, kakor ga vidimo na našem odru, si človek pač nekoliko težko predstavlja — elegantne dunajske in berlinske oficirje. Ker je v tem oziru na našem odru „Valčekov čar“ nekaka „predšola“ za „Herbstmanöver“, ki nam ga obetajo tudi v letošnji sezoni, bi bilo treba že tu poštenega stružca.

G. dramaturgu bi priporočali, da pri vajah zahteva strogo pravilne izreke. Res je, da so neslovenec precej težki naši vokali, toda če je le nekoliko dobre volje in posluha, česar je vedar treba zahtevati od pevca, pa se že da doseči, da se izgovarjata ozki „e“ in „o“ ozko, široka pa široko, ne pa morda „lep“ in „mój“.

Ker v našem gledališču nimamo za orkester poglobljenega orkestrističa, bi bilo želeli, da je orkester vsaj tedaj, ko spremlja solista, ki ne razpolaga ravno s presilnim organom, kolikor mogoče diskreten.

Naj bi se upoštevalo to, ker smo prepričani, da bo uspeh potem popolnejši. — Poset zvečer ni bil ravno najboljši, vzrok najbrž dela vrsta „Miklavževih večerov“. Občinstvo je mnogo aplavdiralo, pikolov duet so ponovili. Priporočali bi pa občinstvu, vsaj onemu, ki ima skoraj stalno navado, da zaseda sedeže, ki ostanejo prazni, da s svojo medsebojno zabavo ne moti poslušalcev.

Za nedeljo zvečer se pripravlja senzacija prvega reda: vprizoritev slavne Gorkijeve drame

„NA DNU“.

Popoldne se bo ob ljudskih cenah ponovila Sudermannova drama

„ČAST“.

Tržaška mala kronika.

Požar na Proseku. Od nedelje najpogostejše (okoli polnoči) je nastal v hlevu g. Ivana Balarča na Proseku požar. V hlevu je bilo več konj, krav, in nad hlevom pa nad 40 centov sena. Telefonirali so gasilcem v Trst, ki so tudi prihiteli z več brizgalnicami in po 4 urnem napornem gašenju se jim je posrečilo rešiti polovico hleva, druga polovica je zgorela do tal. Živali so rešili še pravočasno. Škode je 7 do 8000 K, ki je pokrita z zavarovalnino. Ne ve se, kako da je nastal požar.

Čin regnikola. Včeraj zjutraj ob 9. uri je bil v ulici Giuliani aretiran 25-letni Hektor Visiani iz Spodnje Italije, čuvaj v mestni norišnici. Isti je imel prepovedano razmerje s trinajstletno deklico.

Tatvine v Greinitzovi trgovini. Pod tem naslovom smo priobčili v nedeljo, da je bilo v omenjeni trgovini izvršeno več

tatvin in da je bilo radi tega aretiranih sedem oseb. Včeraj nam je vodstvo omenjenih trgovine poslalo popravek, v katerem pravi, da je vodstvo pred nekaj tedni prišlo samo na sled in tudi ovadilo, da sta bila iz skladišča na trgu Goldoni ukradena dva sodečka žebeljev in da sta bila vsled tega aretirana dva vajenca. Potem je pa policija iztaknila tudi več sokrivcev, ki pa niso vslužbeni v trgovini.

Ranjen v pretepu. Fran Žgur, star 40 let, voznik, stanujoč v Kolonji št. 760, se je včeraj sprl z nekim svojim tovarišem. Med pretepom je dobil Žgur več ran z nožem, na obrazu in na desni roki. Žgurja so spravili v mestno bolnišnico, tovariša pa, ki ga je porezal, v ul. Tigor.

Koledar in vreme. — Danes: Maksencij muč. — Jutri: Lucija dev. muč. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 11.5° Cels. — Vreme včeraj: de-ževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma motno. Semtertja dež. Milo Vztočni vetrovi.

Izpred sodišča.

Poskus volilne goljufije.

Včeraj se je na deželnem sodišču vršila razprava proti 34-letnemu posestniku Antonu Kocjančiču, doma iz sv. Barbare pri Miljah, 33-letnemu zidarju Petru Cupinu, doma iz Škofij, 27-letnemu delavcu Andreju Zlatiču, doma iz Buzeta in 39-letnemu poljedelcu Josipu Pičurju, doma iz Izole.

Obtoženi so bili: Anton Kocjančič in Peter Cupin, da sta dne 13. junija t. l., ko so se vršile državnozbornske volitve, v Škofijah izročila Andreju Zlatiču in Josipu Pičuru dve volilni legitimaciji z glasovnicama vred, glaseči se — legitimaciji — ena na ime Josip Koren, a druga na ime Josip Krevatin, in sicer v svrhu, da gresta — Zlatič in Pičur — glasovat mesto Korena odnosno mesto Krevatina, in to brez dovoljenja posredne imenovanih: Korena in Krevatina; — Andrej Zlatič in Josip Pičur pa, da ste se z gori rečenima legitimacijama predstavila volilni komisiji v Škofijah, ne da bi bila mogla glasovati, ker se je pravočasno konstatovalo, da nimata volilne pravice, oziroma, da nista upravičena posestnika onih legitimacij.

Prvi je bil zaslišan obtoženec Andrej Zlatič. Povedal je, da mu je Kocjančič izročil legitimacijo in glasovnico ter ga pregovoril, naj gre glasovat. On je šel, a med potoma se je skesal in nesel Kocjančiču legitimacijo nazaj. Kocjančič in Cupin sta ga pa pregovorila, da je vendar šel v volilni lokal. Tam so ga pa ustavili in ga vprašali, kako da mu je ime. Povedal je po pravici in tako se je prišlo na sled poskusu volilne goljufije. Bil je vsled tega aretovan. Povedal je potem takoj, kdo da mu je dal legitimacijo.

Josip Pičur, ki je bil na to zaslišan, je rekel, da je bil oni dan pijan, in da ne ve prav za prav, ali mu je dal legitimacijo Kocjančič, ali Cupin. Na vsaki način pa ve, da sta bila ta dva oba skupaj in da sta ga oba nagovarjala, naj gre glasovat. On je šel, a zgodilo se mu je, kakor Zlatiču.

Obtoženec Peter Cupin je priznal, da je Zlatič prinesel nazaj legitimacijo in glasovnico in da mu ju je on vrnil, rekši, naj gre glasovat. On je vedel, da je Kocjančič izročil legitimacijo in glasovnico Zlatiču, a je mislil, da je bilo to prav.

Obtoženec Kocjančič, ki so ga drugi obtoženci prikazovali kakor kolovodjo v vsej aferi, je povedal, da je dobil od Cupina legitimacijo na ime Koren in da mu je Cupin rekel, naj jo izroči Korenu; ko je prišel k njemu Zlatič, je on mislil, da je to Koren ter mu je dal legitimacijo. Drugo legitimacijo mu je izročil neki Krevatin in mu naročil, naj jo izroči njegovemu bratu, ali pa drugi osebi, ki jo bo on postal. Prišel je k njemu Pičur, in ker je mislil, da je Krevatinov brat, ali pa da je poslan od Krevatina, mu je on izročil legitimacijo.

Govoril je na to zastopnik državnega pravdnštva državni pravdnik dr. Tomičič, ki je dokazoval, da so vsi štirje obtoženci zakrivali poskus volilne sleparije, in da naj se torej vsi štirje primerno kaznujejo.

Na to je govoril Kocjančičev branitelj dr. Josip Mandić, ki je trdil, da iz vsega procesa ne izhaja na rovaš njegovega branjenca nikak kazniv čin. On je le izvršil, kar mu je bilo naročeno od tretje osebe. Če je pri tem nastala pomota, ni smeti smatrati Kocjančiča odgovornim za to.

Sodišče je proglasilo vse štiri obtožence krivimi pregreška poskusa volilne sleparije ter je obsodilo: Antona Kocjančiča na 10, Petra Cupina na 12, Andreja Zlatiča na 5 in Josipa Pičura na 7 dni strogega zapore. Predsedoval je deželnosodni svetnik Minio, a kakor votantje so fungirali svetnik Lion, svetnik Pahor ter dr. Pollanz. Obtoženca Kocjančiča je zastopal — kakor že povedano — dr. Mandić, dočim so bili ostali obtoženci brez branitelja.

Društvene vesti.

Otroški vrtec v Vrdelci naznanja vsem prijateljem naše mladine, da priredi dne 17. t. m. „Božičnico“ z lepim vsprejemom.

Vodstvo.

Cerele Franco-illyrien ima danes zvečer ob 7.30 v „Slovanski Citalnici“ odborovo sejo, katere se naj vsi odbojniki gotovo udeležijo.

Čevljarska zadruga

Prodajalna čevljev v Trstu

Ima vedno v svoji zbirki bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelanja, vsaki stan. Toplo se priporoča posebej tistim, ki imajo mesto in okolico, da se pridno poslužijo naših izdelkov naše zadruga.

v Mirnu pri Gorici.

1, ul. Barriera vecchia 38.

SE TUDI POPRAVE.

PODZEMNO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere št. 10 — TRST

Danes dne 12. decembra in naslednje dni:

Poljenje našega gospoda Jezusa Kristusa
Rojstvo, čudeži in smrt.

Nova izdaja! Traja eno uro!

Nova izdaja! Traja eno uro!

Odlikovana pekarna in slaščičarna
VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdelujejo igleničkim električkim strojem

ALESSANDRO PANCIROLLI

Platneno in bombažno blago

Trst

ulica San Sebastiano št. 6.

Na obroke!

JAKOB DUBINSKY

Na obroke!

TRST — ulica dell' Olmo št. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga

ter moške in ženske suknje.

107

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE.

Cene brez konkurenco.

„fil' artigiano“

Trst — ul. Arcata št. 9 (vokal ulice Sapone).

Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z astrahanskimi in kozuhastimi ovratniki od kron 13 do 42.

Pridna in štedljiva
gospodinja kupuje

KOLINSKO CIKORIJO!

Mnenje g. dr. a Barberowskega,
ladijskega zdravnika pri avstrijskem Lloyd

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Že na svojem potovanju v Japonsko s parnikom „Nippon“ sem konstatoval skupno s potniki, da je Vaše **ŽELEZNATO KINA VINO SERRAVALLO** izborna tudi za pospeševanje prebavljanja, zlasti v tropičnih krajih.

PORT-SAID, 18. 2. 1910.

Dr. BARBEROWSKY.

Pevsko društvo „Trst“. Danes v torek pevka vaja za mešan zbor. Jutri ob 8:30 zvečer tamburaška vaja.

Finančni odsek odbora „Dramatičnega društva“ ima jutri zvečer ob 8:30 sejo v gledališki pisarni. Prosi se točne udeležbe.

„Slovanska Čitalnica“ priredi jutri, v sredo, 13. t. m. „Five o'clock tea“-večer. Začetek točno ob 8:30 zvečer.

Sokolski pevski zbor. Danes točno ob 9. uri pevka vaja v društveni telovadnici. Ker se prične s poukom novih pesmi, so naprošeni vsi bratje pevci, da se vaje polnoštevilno udeležijo. — Po pevski vaji bo sestanek veselice odbora, ki se ima pomeniti glede „Silvestrovega večera“. Nazdar!

Nar. del. organizacija.

„Izobraževalni odsek NDO“ naznanja odbornikom, da je danes ob 8. uri zvečer seja.

Pevski zbor NDO ima danes ob 8. uri zvečer pevsko vajo.

DAROV!

— Na Miklavževem večeru v Vrdelci, ki se je vršil 9. t. m. v najlepšem redu in ob natlačeni dvorani, so preplačali vstopnino sledeče gospe in gospodje: Dragotin Lavrenčič, Emil Baretto, Ivan Baretto po 40 st., Višnjevec, Ivan Godina, Zofija Višnjevec, Josip Godina, Stanko Godina, Peter Rebek po 60 st.; Godina 20 st., N. N. 30 st. Srčna hvala vsem!

— Na veselici Ciril-Metodove podružnice za Sv. M. Magd. Spod. in Zgor. so darovali: Franjo Šuman 60 st., Anton Taučer 60 st., N. N. 60 st., Ivan Flego Lazar 20 st., Godina N. 60 st., Ivan Sancin Čočo 60 st., Slavec 20 st., Andrej Godina Jokel K 120, And. Lovrenčič 60 st., Jos. Lovrenčič 60 st., Josip Piško K 1—, Anton Vouk K 2—, Ivan Bradač 60 st., Dragotin Vekjet 40 st., Peter Sancin Bjeker 60 st., Debelis Anton K 1—, Možina Ivan 60 st., Ivan Zorn 60 st., Ivan Godina Fignje 60 st., Vekoslav Kodrič K 160, N. Zah K 1—, Valentin Pižon K 5—, Jurij Vekjet Burja K 120, A. B. K 2—, Franjo Stranj 20 st., Marija Posega 60 st., Josipina Nardin 20 st., štirje družbeni prijatelji po 1 krono skupaj K 4—, Josip Vreščko K 2—, Miloš Pahor 60 st., Dragotin Kariš 20 st., N. N. 60 st., Josip Šorn K 1—, Karla Komar K 1—, N. N. K 1—, Ivan Lah K 1—, Antonija Kosmač 40 st., Marija Božič 20 st., Magdalena Kobec 20 st., Marija Kobec 60 st., Marija Seražin 40 st., Antonija Bertok 40 st., Josip Hervatič 40 st., Ivanka Vekjet (Šurin) K 1—, Marija Pregarč 30 st., več prijateljic Ciril-Metodove družbe 68 st., Anica in Magdalena Gregorič 5 parov nogovic, Tereza Jerič 1 steklenico slivovca, Ljudmila Cerkenič 2 kupci, Antonija Gregorič 2 vazi za cvetlice, Antonija Kovačič 2 para nogovic, Ivan Lah 2 botilji refoška, Tončka Godina več šopkov cvetlic, Ivan Zorn 4 pare čevljev, N. N. 2 vazi za cvetlice in 1 kolesce narodnega traka.

Vesti iz Goriške.

Podružnica CMD. za Štanjel in okolico marljivo deluje; člani se množijo in že na praznik sv. treh Kraljev, dne 6. prosinca prih. l. priredi podružnica se sodelovanjem narodnih društev prvo veliko veselico v krasnih grajskih prostorih, kar naj blagovolijo bližnja narodna društva upoštevati. — Vspored te veselice bo objavljen pravčasno.

Pevsko-bralno društvo „Tomaj“ v Tomaju sklicuje redni letni občni zbor v nedeljo dne 24. III. 1911. ob pol ene v čitalnici.

Dnevni red: Poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo knjižničarja, volitev novega odbora, Slučajnosti.

Vesti iz Istre.

Iz Motovuna. Po dolgem času je prišel vendar čas izvolitve župnika-dekana za naše mesto. — Po stari navadi pristoji izvolitev tukajšnjega župnika župljanom. Volitev je določena na dan 17. tek. m.

Za to mesto kandidirata dva tukajšnja kanonika: Majer Ivan in Angelo Palaoro — tirolski Italijan.

Kakor je že to v navadi, je ta tirolski Italijan napel vse možne mreže, da bi lovil vanje toliko Italijane, kakor tudi hrvatske kmete, da mu naklonijo to častno mesto.

Opozarjamo torej vse hrvatske kmete, da se ne pustijo zavesti od Italijana Palaoro in njegovih agitatorjev, marveč naj vsi enoglasno glasujejo za kanonika Majerja, ki je sin italijanskega očeta, a hrvatske matere, in ki pozna popolnoma hrvatski jezik.

Pomislite, da župnik motovunski ni samo župnik za mesto Motovun, ampak župnik in dekan vse okolice, torej dušni pastir tudi hrvatskega naroda, ki je tukaj v večini.

Moramo torej zahtevati, da bo župni-

kom v Motovunu imenovan človek, ki je popolnoma zmožen tudi hrvatskega jezika. In to je kanonik Majer; zato moramo odklanjati Tirolca Palaoro, ki je z dušo in telesom Italijan in ne razume niti besedice hrvatski.

Čudimo se radi tega, kako da preč. g. Fabjačić, kurat kaldirski, ki je pravi Hrvat tako z odprtim srcem agitira za Italijana Palaoro in navdušnje svoje vernike, da glasujejo za njega. Mislimo, da bi tudi on moral priznati, da bi bila sramota za hrvatsko ljudstvo, ako bi na čelu dekanije motovunske stal človek, ki je popolnoma nezmožen jezika večine župljanov.

Opozarjamo gospoda kurata Fabjačića, da nad vsakim osebnim prijateljstvom in interesom naroda, in čudimo se le, kako more on agitirati za strastnega Italijana in zapostavljati sinu hrvatske matere.

Prosimo prav vso vseh narodnjake okolice, da razložijo ljudem resnično stvaritev njih opozore, naj v nedeljo 17. t. m. vsi enoglasno glasujejo za vrednega moža, kakoršen je kanonik Majer.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Mali oglasi

Ljudska kuhinja prodaja se zaradi smrti gospodarja. Cena nizka. — Več via Nicolo Macchiavelli št. 1. 2195

V najem se odda prostor za kovačijo na voglu treh cest. Delo gotovo. — Naslov pove inzeratni oddelek Edinosti. 2194

Išče se mladenič, Slovenec, zmožen italijanskega jezika kot praktikant in pisarno. — Ulica Obizzoza 14 od 7. do 9. zvečer 2192

Postrežnico za 2 uri jutraj in 2 uri pop. išče mala družina. Oglasiti se v Via Commerciale 9, III. nadst. levo. 2189

Hiša pri sv. Ivanu s 6 stanovanji in vrtom na lepi legi, 10 let prosta davka, se obrestuje 6%, se takoj pod ugodnimi pogoji prodaja. Naslov: Inzer. oddelek Edinosti. 2196

Lepa meblirana sobica se odda pri slovenski družini, ul. Belvedere 30, I. nad. 2193

V Nabrežini (na trgu pri cerkvi) bogato založena prodajalna vseh mrtvskih predmetov, krst, vencev, sveč itd. T. Vitez, zastopnik novo pogrebne podjetja v Trstu. 2168

Pri preprosti družini se odda postelja v sobici. Ulica S. Servolo št. 11, I. desno. 2188

RAZPIS DRAŽBE.

Občina Volče - političen okraj Tolmin - razpisuje tem potom **gradnjo občinskega vodovoda** na Selih na podlagi projekta preskušene po c. kr. melioracijskem uradu v Trstu.

Gradnja je preračunjena na K 12.180-93 in se bode oddala na podlagi enotnih v proračunu navedenih cen.

Nacrti, proračuni kakor tudi splošni in posebni stavbeni pogoji so na ogled v občinski pisarni.

Pismene ponudbe z varščino v znesku 610 K v denarju ali pupilarno varnih vrednostnih listinah naj se dološijo podpisane občinskemu uradu najkasneje do 31. decembra t. l.

Občina si pa pridržuje popolno prosto sklepanje o sprejetju ali odklonitvi ponudb, kakor tudi je podjetnik obvezan sprejeti v delo v prvi vrsti domače delavce in voznike v kolikor bi bili ti sposobni.

Izid dražbe naznani se ponudnikom tekom 14 dni.

ŽUPANSTVO V VOLČAH

dne 9. decembra 1911.

Župan: PITAMIC.

BOŽIČNI ZVONČKI

ANGELSKI PRIJATELJ

zak. zav. prekaša vse dosežane in vzbuja povsod največje začudenje s 6 pozlačeni, lepo izdelanimi plavajočimi angelji, 30 cm visoki, trpežni, jamstvo za točno funkcioniranje 3 čudežno ugašeni zvončki. Takoj po prižiganju sveč se prične vrtili gonilno kolo in povzroči lepo ubrano zvonjenje. S kartonom in navodilom stane samo K 140, 3 kom. - 390, 6 kom. K 730, 12 kom. K 1325. — Božične sveče „Silberfeen“ povzročijo užgan, krasen, zvezdnat dež, ne dišijo, se ne kadijo in so brez nevarnosti, 12 kom. v kartonih z opisom 30 vin. 3 kartoni (36 sveč) 75 vin., 6 kartonov (72 sveč) K 130, 12 kartonov (144 sveč) K 250. Božični okrasni iz stekla kompl. izbor za malo drevesce, 135 kom. K 250. Sijajen izbor 150 kom. K 320. Reklamni izbor 170 sij. kom. v pripr. kartonu K 420, 230 sij. komadov za večje drevo K 580. Velikanski stj. izbor, obstoječ iz najfinjših steklenih okraskov, 200 kroglic „Phoenix“ z odsevom, fantastično sadje, zrakoplovi, odeti v svilo, krasno izd. samo K 10. Izbor božičnih sladčic, samo boljše stvari K 380, 520, 680. — Pošilja se proti preplačilu ali povzetju zneska

Božični oddelek J. H. RABINOWICZ, Dunaj VII LINDENGASSE 2, E. T.

GIOVANNI GHERLANZ, cvetličar

trg Cavanna 3, nasproti lekarni Serravallo.

Prodaja sveže cvetlice in rastline za okraševanje.

Sprejemajo se naročbe za šopke iz svežih evetk.

VELIK IZBOR koškov in umetnih evetlic.

Specialiteta: šopki za nveste in mrtvaški venei.

Jzvišujejo se okraševanja miz s svežimi cvetkami o priliki slavnosti.

Pekarna in sladčičara Vekoslav Gul

Trst, trg Caserma št. 4 in ul. Caserma 13

Priporoča se posebno cenj. občinstvu ob priliki bož. praznikov in Novega leta.

Mandorlat in vsakovrstne sladčice.

Sprejema naročila za torte in drugo.

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE.

Urar in zlatar Casimiro Masotti

popravlja žepne ure in vse mogoče poškodbe, kakor tudi repert. kronometre in druge kompl. ure. — Nizke cene. Popravki se izvršijo takoj, natančno in točno.

Trgovski poslovodja

z večletno prakso, izurjen v vseh strokah trgovine, knjigovodstva, zmožen jezika slov., hrv., nemškega in italijanskega

išče primerne službe.

Blagohotne ponudbe pod šifro „Trgovski poslovodja št. 2189“ na Inzeratni oddelek „Edinosti“.

Urar in zlatar Romeo Panseri

se je preselil

v ul. Madonnina št. 13

II. nadstropje, vrata št. 11.

Hiša je na prodaj v Gradežu. Dohodek 12%.

Pisati: „M. 51“ inzer. oddelku Edinosti.

POZORI! Skladnice se nahaja v I. nadst.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih in zimskih oblek za gospode in dečke, suknj, poršnikov vseh kakovosti. — Specialiteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.

Telefon št. 251, Rim. II.

TOVARNA GLASOVIRJEV Pečar & Saksida

v Trstu, ulica della Fornace št. 8.

Prodaja, popravila in menjuje glasovirje, pianine, harmonije, orkestrijone itd. — Ugaševanje izvrstno in točno po nizkih cenah.

POZORI! Skladnice se nahaja v I. nadst.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z omejenim poročtvom | Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (vhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/4 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.

Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave

in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave

ima najzmernejše urejene varnostno odelce za shrambo vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navajastediti svojo deco.

Postno - hranilnični račun 816 004.

POZORI! Skladnice se nahaja v I. nadst.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst

VIA BARRICA VERONA ŠT. 10 (NASPROT GLADČARNE CASERME)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blage izvrstno in cene zmerne.